

On Dokuzuncu Mektup'ta, "dehşetli kanlı fitne" deniyor. Devamında anlatılanlar hem Cemel-Sıffin olaylarına hem de Kerbela olayına uyuyor. Bahsettiği olay hangisidir acaba?

"Dehşetli ve kanlı fitne" Sahabeler arasında cereyan eden muharebelerdir. Özellikle Cemel Vakası'dır. Zira Cemel olayı tam manası ile sahabeler arasında cereyan eden bir olaydır.

Sıffin ve diğer olaylarda sahabeler bulunsa da tam manası ile sahabeler arasında cereyan ettiği söylenemez. Bu hadise hilafet ve saltanat kavgasıdır.

Kerbela olayı tamamen zalim mazlum kavgasıdır. Yezid zalimi ile Hazreti Hüseyin (ra) mazlumu arasındaki bir olaydır.

Cemel savaşı Hazreti Ali (ra) ile Hazreti Ayşe (ra) arasındaki bir içtihat savaşıdır. Hazreti Osman (ra)'ı şehit edenlerin cezalandırılması hususunda Hazreti Ali (ra) adalet-i mahzayı esas alırken, muhalifleri olan Hazreti Ayşe, Zübeyir ve Talha (ra) adalat-i izafiyeyi esas almışlardır. Aralarındaki bu içtihat farklılığına siyasi fesat girince, savaş kaçınılmaz hale gelmiştir.

Adalet-i Mahza: Toplum için fert feda edilemez. Bir gemide dokuz canı bir masum olsa o gemi batırılamaz, görüşünü savunuyor ki, bu aynı zamanda Kur'an'ın adalet anlayışıdır.

Adalet-i İzafiye: Toplumun selameti için ferdin hakkı feda edilebilir anlayışıdır. Bu görüşe göre dokuz canının cezalandırılması için bir masum feda edilebilir. Yalnız bu anlayış ancak adalet-i mahzanın uygulanmasının mümkün olmadığı yerde geçerlidir.

Hazreti Osman (ra)'ı şehit eden grup içinde masumların da bulunmasından dolayı halife olarak İmam Ali (ra) kısas tatbik edemiyor. Adalet-i mahzaya uygun olmadığını savunuyor. Muhalifler ise adalet-i mahza ancak şeyheyn zamanında mümkündür, şimdi tatbiki kabil değildir. Bu sebeple toplumun sükuneti için o grubu cezalandırmak gerekir, fikrini savunuyorlar. Yani aralarında böyle hukuki bir içtihat ihtilafı bulunuyor. Bu ihtilafın içine bazı münafık ve Yahudiler de fesat sokunca, içtihat savaşa dönüşüyor. Cemel savaşında her iki taraf da makbul olmasından dolayı onlar hakkında ileri geri konuşmak doğru değildir. Ehl-i sünnet alimleri her iki tarafta da ölenleri ehli cennet kabul etmişlerdir.

Kim haklı kim haksız meselesine girmek, sahabelere olan sevgi ve hürmeti zedeleyeceği için, bütün Ehl-i sünnet alimleri ittifak ile bu konuda ileri geri konuşmayı men etmişler. Sırf tarihi olaylara bakıp için hakiki suretini ve kader

---

boyutunu görmeden hüküm vermeye kalkışmak sakıncalı olur.